

Archeologienota

Deinze, Brielmeersen/Lucien Matthijsslaan
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	3
2.4	Bepalingen van de maatregelen	4
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	4
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	4
3	Lijsten.....	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Deinze, Brielmeersen/Lucien Matthijsslaan
Ligging	Brielmeersen/Lucien Matthijsslaan, gemeente Deinze, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gemeente Deinze, Afdeling 1, Sectie A, Percelen 563L, 1102D, 1102G en 1102H
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2022-0205
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2022A93) Landschappelijk bodemonderzoek (2022B32)

Actoren

Auteur	Alice-Jan Hellinx & Tanja Boudry
Betrokken actoren	Lina Cornelis
Betrokken derden	/

Plangebied

Oppervlakte plangebied	5.733 m ²
Kartering gewestplan	Gebieden voor dagrecreatie (0401)

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied lang in gebruik was als akker- of weideland en dus onbebouwd was. Ook de nabije omgeving blijkt, op enkele huizen na, vrijwel steeds onbewoond. De Ferrariskaart beeldt de hoek van een gebouw in de 18^{de} eeuw net af binnen het plangebied. Het betreft een meersengebied tussen de Leie en het afleidingskanaal. In de jaren '70 is het gebied grootschalig bewerkt en tegen het einde van dat decennium verschijnen een voetbalstation in het noorden en het recreatiedomein in het zuiden. Welke impact deze graafwerken op het volledige terrein gehad hebben kon op basis van deze bureaustudie niet voor het volledige terrein worden vastgesteld.

Op basis van een landschappelijke evaluatie is de nabije omgeving van het plangebied gelegen binnen een dynamisch landschap, gevormd door de historische veranderingen binnen de Leievlakte. Het onderzoeksgebied zelf is gelegen ter hoogte van een zwakke oeverwal ten westen van een Holocene Leiemeander. Deze locatie is ideaal voor tijdelijke jachtkampementen daterende uit de steentijd, gezien deze oeverwal net iets hoger gelegen is in de directe nabijheid van de rivierbedding. Voor semipermanente bewoning ging de mens zich tijdens de steentijd eerder vestigen ter hoogte van hoger gelegen rivierduinen. Historisch is weinig tot geen informatie gekend over aanwezigheid van de mens vanaf de steentijd, maar verschillende losse vondsten in de nabije omgeving van het plangebied geven toch het vermoeden dat de mens zich vanaf die vroegste periodes in de regio heeft begeven.

De bodemtypes sluiten dan ook aan bij de historische interpretatie van het plangebied als vochtig land dat vooral dienst kon doen als weideland en dan ook in de loop van de geschiedenis minder interessant zal geweest zijn voor eventuele bewoning. Het landschappelijk booronderzoek uitgevoerd ter hoogte van het voetbalstadion bevestigde dit. Er is een aanwezigheid van een kleiige zandige geulafzetting van de oude Leiemeander van holocene ouderdom vastgesteld, in een ander deel van dat plangebied ging het om een lemige kronkelwaard- of oeverwalafzetting van holocene ouderdom.

Op basis van een historische evaluatie kan pas vanaf de middeleeuwen met zekerheid bewoning vastgesteld worden in de nabije omgeving van het plangebied. Al zal de bewoningskern van Deinze mogelijk reeds vroeger ontstaan zijn en tijdens de middeleeuwen verder geëvolueerd zijn naar een echte stad met rechten en een omwalling. Het plangebied blijft dan ook tot de jaren '70 in gebruik als weideland of akkerland. Pas na de aankoop van de stad zal het gebied in ontwikkeling komen. Ook de cartografische bronnen sluiten hierbij aan. Het plangebied heeft steeds buiten de stadsomwalling gelegen en vertoont weinig bebouwing. Enkel op de Ferrariskaart valt mogelijk een hoek van een gebouw binnen het terrein. Vanaf de nieuwe tijd zien we enkele antropogene ingrepen op het kaartmateriaal, waaronder een weg die doorheen het plangebied loopt, verschillende perceelsgreppels, de aanduiding van een slagveld uit 1646 en mogelijk een site met walgracht ten noorden van het plangebied. Zowel het slagveld als de site met walgracht zijn buiten de geplande ingrepen gelegen.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied.

In de omgeving zijn een aantal archeologische waarden gekend, voornamelijk binnen de historische kern van Deinze. Ter hoogte van de meersen, waar het plangebied gelegen is, is tot op heden weinig onderzoek uitgevoerd en zijn uitsluitend waarden uit de steentijd aangetroffen. Het is moeilijk om een inschatting te maken van de te verwachten archeologische sporen binnen het plangebied. Toch zijn er elementen uit deze bureaustudie die op de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten kunnen wijzen.

Steentijd: In de nabije omgeving zijn reeds enkele lithische artefacten uit het neolithicum aangetroffen. Anderzijds geeft een landschappelijk booronderzoek ten noorden van het plangebied aan dat de kans om ruimtelijk intacte in situ vindplaatsen uit de steentijdperiode terug te vinden in die zone zeer laag is. In de jaren '70 werden in de omgeving graafwerken uitgevoerd. Op basis van topografische en geomorfologische bronnen kan een gematigde verwachting voor tijdelijke jachtkampementen uit de steentijd geformuleerd worden.

Sporensites uit metaaltijden tot nieuwste tijd: De landschappelijke situatie weerspiegelt het dynamisch karakter van de omgeving en het bovenal natte karakter van de bodem, waardoor dit gebied vermoedelijk gedurende de hele geschiedenis niet of weinig aantrekkelijk was voor bewoning, zeker aangezien de bewoningskernen zich iets oostelijker ten opzichte van het plangebied bevinden. Wel kan een gemiddelde verwachting worden geformuleerd voor landelijke gebruikssporen zeker vanaf de middeleeuwen, maar eerder een lage verwachting op oudere sporensites (metaaltijden en/of Romeinse periode).

Na het booronderzoek bleek dat de waargenomen verstoring/aftopping te groot is om eventueel aanwezige archeologie in situ te kunnen aantreffen. Indien er archeologische sporen aanwezig (geweest) zijn, dan werden deze met hoge waarschijnlijkheid reeds verstoord/vernietigd.

2.3 Impactbepaling

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een nieuwe cafetaria en omgevingsaanleg. Om de bouw te verwezenlijken zal ook een tijdelijke werfweg in gebruik genomen worden. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd.

Bij de geplande ingrepen dient nog een buffer van 20 cm gerekend te worden. De buffer houdt rekening met eventuele compactie en lichte afwijkingen van diepte door onder andere werfverkeer, weersinvloeden, verandering in bodemsamenstelling, terreinherstel,... tijdens de geplande werken.

Tabel 1: Geplande ingrepen met oppervlaktes en verstoringsdieptes

INGREEP	OPPERVLAKTE	VERSTORINGSDIEPTE, INCLUSIEF 20 CM BUFFER
ONTBOSSEN	2.750 m ²	Minimaal
CAFETARIA OP FUNDERINGSPLAAT	844 m ²	80 cm
GRID VAN GRINDKERNEN	844 m ²	Ca. 7 m
OMGEVINGSWERKEN	Minimaal	Minimaal
OEVER AFGRAVEN	900 m ²	50-220 cm
WERFWEG	1.865 m ²	50 cm

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het archeologisch bodemonderzoek heeft aangetoond dat de bodem in het volledige plangebied sterk verstoord en/of afgetopt is. Bijgevolg werd, zowel voor steentijdarcheologie als sporensites uit latere perioden, een (zeer) laag archeologisch potentieel toegekend. Samen met het ontbreken van archeologisch relevante horizonten kent verder archeologisch onderzoek geen potentieel op kennisvermeerdering.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is er voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

3 Lijsten

Tabel 1: Geplande ingrepen met oppervlaktes en verstoringsdieptes	3
---	---